

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ Տ. Տ. ՎԱԶԳԵՆ Ա. Ի ՍՊԻՐԻ ԾՆՆԴԵԱՆ ՔԱՐՈՉԸ

Ս. Է. ԶԱՅՄԻՍ. ԾՆԻ ՄԱՅՐ ՏԱԼԱՐԵՆ

Յանուն Հօր եւ Արդյոյ եւ Հոգուոյ Արքոյ. Ամէն:

Սիրելի հաւատացեալ զաւակներ մեր,

Անցնում են տարիներ, դարեր, սերունդներ մահախունապ յաջորդում են իշար, մարդկային կեանքը մշամապէս ալեկոծ, յարաւարձ բաւալուում է ժամանակի հուսանեով, դէպիեր յարափոխոս տողանցում են պատմութեան հորդզնի վրայ, մարդու որոնող ու ստեղծարար միտքը անվերջ բոխչէ է առնում դէպի կատարները իշխան իշազործումների, ու այդ ամէնի վերեւ սիրաբար ոռողում է լոյսը Քրիստոսի, որպէս յաւերժական ճառազարքում՝ սիրոյ, արգարութեան եւ խաղաղութեան ոզու, հոգեւոր իմաս ու բարոյական նպատակ հաղորդելով մարդու կեանքին եւ պատմութեանը:

Սեզ՝ Քրիստոնեաներիս համար, Աստուծոյ Արդին ոչ միայն կատարումն է օրինաց եւ մարգարէից, այլ նաև գրաւականը մարդկանց միջնւ համերաշխութեան եւ բարի կամեցողութեան, մարդկային կեանքի ներդաշնակ, արդար ու խաղաղ գոյավիճակի:

Անա թէ ինչու ամէն տարի, երբ աւետում է մեզ բոլորիս, աւշարհին համայն, ծնունդը Աստուծո՞ղու, մենք յուսացեալ սրերով մի անգամ եւս յիշում ենք այս հմարտութիւնները ուժգին կերպով եւ ցնծութեամբ դիմաւում մեծ աւետիոր փրկարար ու խաղաղարար՝ «Փառք ի բարձունս Աստուծոյ եւ յենիյր խաղաղութիւն, ի մարդիկ հանութիւն»:

Ամէն Սուրբ Ծննդեան աւետիս հոգեկան վերածնունդ է ամէն մի հաւատացեալի համար, երբ նա դիմաւորում է այն հոգեպէս վերանորոգուելու տենչանեով, բօքափած իր մարդկային և կարութիւններն ու անկատարութիւնները:

Ամէն Սուրբ Ծննդեան աւետիս մի նզօր վահան է եւ զէնք յաղբութեան ընդգէմ չարէիք ու մեղքի:

Ամէն Սուրբ Ծննդեան աւետիս գրաւական է զալիք Յարութեան, մահուան խափանումով:

Արդ, սիրելի հաւատաւոր ժողովուրդ, որ ի Հայաստան եւ որ ի սփիւս աշխարհի, աղօրեավ ու երգով հոգեւոր բաց արէք դուները ձեւ սրերի եւ խաղբութեամբ ընդունեցէք մեծ աւետիսը Քրիստոսի նրանք ծննդեան:

Քրիստոսի Սուրբ Ծննդեան աւետիսը պէտք չէ մեզ գտնի անպատճառ վիճակում: Պարտինք, այն, պատրաստ լինել, իմաստուն կոյսերի նման յոյսի վառ նրազներով, հաւուեյարդարը կատարելու մեր անցած կեանքի սրաբների՝ մեր քիսանեկան կեանքում, մեր համայնական ազգային կեանքում, մեր աշխատանիք զայրում: Ս. Յունու տնիկեղծութեամբ կուպատենք մեր ձեռաց զործերը, մեր հայեացքը ուղղած դէպի մեր հոգու խորքերը՝ դառնալով մենք մեր անաշառ դատաւորը, որպէսզի կարող լինենք ցըւելու մեր գիտակցութեան

մեջ կուտակուած անսուզութիւնները եւ սփօրութիւնները, որպէսզի կարող լինենք ձերբազառուելու մեր թերութիւններից եւ վատառողջ մղումներից, որպէսզի կարող լինենք տարանշատել մեր կեանեում՝ էականը երկրորդականից, մնայութիւն անցողականից, որպէսզի կարող լինենք մեր առօրեայ սին ու խարութիւն խնողումներից դուրս լոյս աշխարհ թերել, վեր հանել կեանեի մեծ եւմարտութիւնները, ազնիւ իշեանները, մարդու մարդկային դարձնող իշեալները մարդկութեան: Զի՞ Քրիստո պատվամում է մեզ ամէնիս՝ «Առ եղեռու դուք կատարեալք ուզէս Հայն ձեր երկրաւու կատարեալ է» (Մատք. Ե. 48), այնին կատարեալ, որ «լուսաւուեցէ լոյս ձեր առաջի մարդկան, որպէսզի տեսցեն զզործս ձեր բարիս» (Մատք. Ե. 16):

Միւրեկի հաւատացեալներ, աւետարանական այս պատգամների լոյսի ներեւ հաւուեարդարը կատարեցէ ձեր անցեալի կեանեի եւ թիրեացած խոնով դիմաւուեցէ աւետիսը Սուրբ Ծննդեան որպէս վերածնուած էակներ, որպէս «օրուոյ ուրգիններ», միւս պատշաճ նույրուելու բարի ու արդար գործերի կենաւագործման ձեր նոր կեանեի նանապարհին, ձեր անհատական քէ ձեր ընկերային կեանեում:

Մեր Մայր Եկեղեցու ու ազգի զաւակների համար, բարի ու արդար զործ է նաև մեր նույրական աղօրք՝ վասն խաղաղութեան 1915 թոյի մեծ եղեռնին զինուած հոգինների, համազգային Եղեռն, որի եօրանատևամեակալը մասնաւու հանդիսաւութեամբ պիտի ոգեկոյուի այս տարի Ապրիլ 24ին, քէ Մայր Հայրենիքում եւ քէ ամբողջ նայ սփիւրի տարածի վրայ, համահայկական միասնու թեամբ:

Մեր նանատակաց սուրբ յիշատակի սգեկոյումը՝ քէ սուզի որ է, քէ՝ աղօրքի եւ ու խիսի, եւ քէ՝ ազգային միասնութեան ամրապնդումի, այն պայծառ գիտուկոյ թեամբ, որ հայ մողովուրդը մահուամբ մահը կոխելով, վերջին տասն աւետակներին վիշածնուուզի ու ծաղկումի մի նոր դարաշշան կեր տեց իր մայր հողի վրայ, Արարատի վկեւերին, կեանէ եւ լոյս եւ յոյս բաշխելով նաեւ աշխարհի նանապարհների վրայ ցուած իր պանդուխ զաւակներին:

Մեր Եկեղեցին ու մեր ժողովուրդը համայն, ու յատկապէս նայասանցինները, մեծ Եղեռնի եօրանատևամեաւուդ տարեկիցը ոգեկոչելու են խաղաղութեան ու ազանուլու թեան պայմաններում՝ իննահասաւա ազգային զիտակութեամբ, հայրենաւու նոր նուանումներով, ստեղծարար աշխատակնի նոր լոյսերով, նոր երգերով ու նաեւ նոր յոյսերով զիպի առաւել պայծառ ու արդար մեր աշխարհն:

Մեր ազգի մեծ ողբերգութիւնը օգեկոչելու, հեռո՛ւ մեզանից քենամանի ողին կամ մասծումը ծայրայել արարենների: Մեր միակ հոգեկան մղումն է՝ աղօրել մեր երկու միջիու զոների նոգինների համար ու արդարութիւն հայցել, եւ մասդրել նաև, որ նման ողբերգութիւններ չիրկնուեն երբեք ոչ մի ազգութեան կեանեում: Խոռացու թեան տալ անցեալի ողբերգութիւնները՝ պիտի նաւակէւ էկարացնել, մրազնել մարդկութեան յիշալութիւնը, պիտի նաւակէւ էկարացնել, պիտի նաւակէւ խափանլ եւմարտութիւնը ու խիղդաման անել արդարութեան ձայնը, պիտի նաւակէւ նանապարհների անգրել ապազայ նոր ալէսների ու ցեղասպան ոնիրների:

ԱՄԵՆ. Ս. ՊԱՏՐԻԱՐք ՀՅՐ ԾՆՆԴԵԱՆ ՊԱՏԳԱՄԸ

ԲԵԹՂԵՀԵՄԻ ՍՈՒՐԲ ԱՅՐԵՆ

ԺՈՂՈՎՈՒՐԻ ՀԱՅՈՑ ՈՐ Ի ՍՓԻՌՈՍ ԱՇԽԱՐՀԻ

Ծննդեան այս հրաւապատում գիշերուան մէջ, նորէն կը ննչեն երեսակներու բերնով մարդկութեան տրուած երկնային պատզամն ու աւետիսը՝ ցյերկիր խաղաղութիւն, ի մարդիկ հանութիւն»:

Յիսուս Աստուծոյ խօսն էր, որ երկինքն երկիր կ'իջնէր, որպէսզի մարդիկ կարենային լսել իր ձայնը եւ տեսնել իր դէմքը, երկնքի լոյսերով ողողուն: Խորհրդաւոր գիշերուան մը մէջ, երկնքի դուռները կը բացուէին, նման Աստուծոյ ըրբներուն, եւ կը ծնէր Խորը Բահը, որ մանկան մը մարմինը առած՝ պիտի լուսնաւ լրյուխ պէս մաքուր կոյսի մը կուրծքին՝ որ ընտեալ տաղաւարն էր Միածնին:

Սյո մեծ իրողութիւնը չէր կրնար իրազործուիլ ո՞չ բնական օրէնքով, ոչ ալ ազատ կամքովը մարդուն, այլ միայն ամենազօր փափաքովիլ Նախա-

Անցեալի ողբերգութիւնների անաշառ դատաստանը, պատմութեան ժառարակների նմաւրտութեան բացայացումը, արդարութեան ձայնի բարձր ու ազատ տեսքորումը, ահա՛ ամուր հիմքերը մի նոր աշխարհի կառուցման, ուր անխսիր բոլոր ազգերի զաւակները պիտի հասնեն այն վրկարար գիտակցութեան, քէ զաւակներն են միեւնոյն Աստուն, քէ բարձրացիներն են միեւնոյն մարդկային աշխարհի, միեւնոյն երկնակամարի տակ եւ որ բոլորը ունեն միեւնոյն նակատազգիրը: Մարդու նակատազգիր, ազգութիւնների նակատազգիր, աշխարհի նակատազգիր, յետ այսու մանաւանդ, կազմում են մէկ միաձոյլ իրողութիւն, մէկ հրամայական, մէկ ապազայ: Այդ գիտակցութեամբ միայն, այս աշխատի մարդիկ պիտի կարողանան միատեղ աղօրել ասելով՝ «Հայր մեր որ յերկինս ես, սուրբ եղիցի անուն Քո, եկեսցէ արքայութիւն Քո, եղիցին կամք Քո որպէս յերկինս եւ յերկիր»: Այն ժամանակ միայն երկիր վրայ պիտի լինի «խաղաղութիւն եւ հանութիւն ի մարդիկ», այն ժամանակ միայն մարդիկ, որպէս խաղաղարաններ, արժանի պիտի լինեն կողուելու ռողիք Աստուծոյ:

Եղրայրացած ազգութիւնների մեծ ընտանիքում, քող ազատ ու կենսախինն անեն եւ զարգանան մեր վերածնուած ժողովուրդն ու մեր էկն հայրենիքը, յարատել կառուցման ու ծաղկումի ուղիով, միւս երգ ու լոյսով, խաղաղ, երջանիկ:

Ամենայն Հայոց Մայր Արքու Ս. Էջմիածնից, Սուրբ Ծննդեան մեծ աւետիսով, ողջոյն եւ օրհնութիւն համայն մեր առաջնական եկեղեցուն եւ հաւատացեալ ժողովրդեան:

ՀԱՅԻՆԱԿԱՐ Նոր Տարի: «Քրիստո ծնաւ եւ յայտնեցաւ»: Ամէն: